

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 540/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2To/69/2018 zo 6. septembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2To/69/2018 zo 6. septembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozsudku a ďalších príloh vyplýva nasledovný stav veci:
3. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1T/115/2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný za vinného zo zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) a § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona, za čo mu okresný súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky nepodmienečne a na výkon trestu ho zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Sťažovateľovi bol tiež uložený trest vyhostenia v trvaní 2 rokov.
4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, ktoré krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol. O odvolaní, ktoré proti rozsudku okresného súdu podal prokurátor, rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že sťažovateľa uznal za vinného zo zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za čo mu krajský súd uložil trest odňatia slobody

vo výmere 7 (sedem) rokov nepodmienečne a na výkon trestu ho zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Popritom bol sťažovateľovi uložený s poukazom na § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia veci (motorového vozidla značky [REDACTED] rakúskeho evidenčného čísla [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]) a s poukazom na § 65 ods. 1 a 4 Trestného zákona trest vyhostenia v trvaní 2 rokov.

5. Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ prostredníctvom svojej obhajkyne dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) uznesením č. k. 3Tdo/23/2021 z 19. mája 2021 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) tak, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa odmietol. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu neboli naplnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti postupu a rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia základných práv obsiahnutých v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti, porušenie svojich práv sťažovateľ namieta z dôvodu, že krajský súd napadnutým rozsudkom, zistiac nedostatky rozsudku okresného súdu v právnej kvalifikácii, tento nezrušil a nevrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu, ale sám vo veci rozhodol. Sťažovateľ argumentuje: „Mám za to, že Krajský súd v Bratislave tým, že zrušil rozsudok prvostupňového súdu v celom jeho rozsahu, mi znemožnil uplatniť právo dané v ust. § 257 ods. 1 písm. b), resp. písm. c) Tr. por., teda urobiť vyhlásenie o vine a následne pri ukladaní mi trestu s poukazom na ust. § 39 ods. 4 Tr. zák. rozhodnúť o uložení mi primeraného trestu a to v mojej trestnej veci pre prípad uloženia trestu odňatia slobody tento znížiť o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.“ Podľa názoru sťažovateľa teda bolo potrebné s poukazom na zabezpečenie zachovania základného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vrátiť jeho trestnú vec súdu prvého stupňa, aby mohol realizovať procesné oprávnenie podľa § 257 Trestného poriadku so zreteľom na to, že takúto možnosť v konaní pred súdom druhého stupňa, ktorý zrušuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, už *ex lege* nemá. Sťažovateľ ďalej poukazuje na neunifikovaný prístup všeobecných súdov v čase vydania napadnutého rozsudku a skutočnosť, že nikdy v minulosti nebol súdne trestaný, a tiež na fakt, že sa mu podarilo odísť z domovskej krajiny, kde bola a je neúnosná politická situácia a návrat do tejto krajiny by znamenal prenasledovanie jeho osoby.

8. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/69/2018 zo dňa 06.09.2018 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/69/2018 zo dňa 06.09.2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. *Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 460,90 eur na účet právneho zástupcu sťažovateľa.*“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa argumentačných línií prezentovaných v ústavnej sťažnosti je jej podstatou porušenie základných práv zakotvených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo.

11. Ústavný súd zistil, že ústavnú sťažnosť treba vo vzťahu k označeným ustanoveniam ústavy a dohovoru odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

12. V úvode ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ ešte pred podaním ústavnej sťažnosti dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Trestného poriadku. Naplnenie dovolacieho dôvodu normatívne objektivizovaného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom) sťažovateľ vzhliadol v tom, že mu nebolo umožnené urobiť vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku po zrušení rozsudku okresného súdu krajským súdom, pretože krajský súd, rušiac rozsudok okresného súdu, vec nevrátil na ďalšie konanie okresnému súdu, ale sám vo veci rozhodol. Argumentačné línie prezentované v tejto časti dovolacej argumentácie sú teda rovnaké ako argumenty uvedené v ústavnej sťažnosti.

13. O podanom dovolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd podotýka, že dovolací súd sa dostatočne vyjadril k námietke nemožnosti využitia procesného oprávnenia podľa § 257 Trestného poriadku v dôsledku postupu krajského súdu. Na tomto mieste ústavný súd považuje za vhodné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu: *«Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že vyhlásenie o vine zo strany obvineného sa koncentruje do časovej roviny hlavného pojednávania (zo znenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku explicitne vyplýva „ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku“). Obvinený si musel byť preto vedomý, že po skončení hlavného pojednávania už stráca akúkoľvek možnosť urobiť vyhlásenie o vine a obvinený si nemôže nárokovať opätovnú možnosť vyhlásenia o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Naopak, postup krajského súdu bol plne s právom súladný, keď postupoval podľa § 322 ods. 2 Trestného poriadku a rozhodol rozsudok sám vo veci na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku okresného súdu správne zistený, a krajský súd len riešil otázku právneho posúdenia veci. Napokon obvinený vyhlásil na hlavnom pojednávaní, že je nevinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe*

*podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, čím postup podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku bol dodržaný. Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť využiť svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu a má „pocit, že ich nevyužíval v pôvodnom konaní podľa svojich predstáv, resp. by ich realizoval inak“, potom sa sám zbavuje práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku, a preto sa nemôže v ďalšom konaní právne účinne domáhať poručenia svojich práv, ak sa sám o tieto práva dostatočne nezaujíma a nestará a to v súlade s princípmi (i) *vigilantibus leges sunt scriptae* – zákona sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, (ii) *vigilantibus iura* – právo je na strane ostražitých, (iii) *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* – právo pomáha bdelym, nie spiacim.»*

14. Keďže najvyšší súd ako súd dovolací o sťažovateľovej námietke meritórne rozhodol, vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup krajského súdu a napadnutý rozsudok, pretože uvedené preskúmal v dôsledku dovolania podaného sťažovateľom najvyšší súd ako súd dovolací. Ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu, pokiaľ postup a rozhodnutie všeobecného súdu nižšieho stupňa preskúma v dôsledku podaného opravného prostriedku (napríklad odvolania alebo dovolania) všeobecný súd vyššieho stupňa, ústavný súd sťažnosť odmieta pre nedostatok právomoci ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 2/06, I. ÚS 215/06, I. ÚS 227/06, I. ÚS 240/06, I. ÚS 276/06, I. ÚS 303/06, I. ÚS 250/09, I. ÚS 280/09, II. ÚS 402/06, II. ÚS 11/09, II. ÚS 209/09, II. ÚS 412/09, III. ÚS 95/07, III. ÚS 345/07, III. ÚS 9/08, III. ÚS 149/08, III. ÚS 426/2011, III. ÚS 533/2011, IV. ÚS 24/07).

15. V závere ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti postupu a napadnutému rozsudku nie je prípustná pre nedostatok právomoci ústavného súdu, z čoho rezultuje, že jej dôvodnosť nemožno preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol v jej celosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu